

Komet årsrapport 2019

Citera gärna ur Komets publikationer, men ange alltid källa
Rapporten är publicerad på www.kometinfo.se
Stockholm, december 2019

Förord

Den accelererande teknikutvecklingen skapar stora möjligheter och utmaningar för Sverige och världen. För att nå Agenda 2030-målen pekar FN på att innovationstakten och användandet av ny teknik måste öka. Samtidigt för teknikutvecklingen med sig risker både på samhälls- och medborgarnivå. Sammantaget ställer utvecklingen krav på en mer proaktiv och modig offentlig sektor.

Komet har till uppdrag att stötta regeringen och bidra till en ansvarsfull hantering av den snabba teknikutvecklingen. Uppdraget innefattar att främja innovation och konkurrenskraft, men samtidigt säkerställa att innovation och ny teknik är inkluderande, trygg, säker och effektiv. Båda delarna är nödvändiga för ett långsiktigt hållbart samhälle för alla.

Under året har Komet träffat ett stort antal aktörer i Sverige och internationellt. Flera innovationsledande länder ser samma utmaningar och det finns en stor öppenhet till samarbete och att hjälpas åt. I Sverige sker mycket som är positivt, det finns ett stort engagemang och vilja till att skapa en positiv samhällsutveckling. Samtidigt finns det, framförallt i offentlig sektor, en rädsla både på chefs- och medarbetarnivå att göra fel. För att hantera den snabba utvecklingen är det dock helt centralt att våga pröva nytt, att få göra fel och lära sig av misstag. Detta är ända sättet att tryggt och säkert hantera den snabba omställningstakten.

Komet har under året skapat en stabil plattform för att kunna bidra till en tryggare utveckling. Vi har, som flera andra länder, identifierat att offentlig sektors arbetssätt kring innovation och regelverk behöver utvecklas. Att samverkan behöver breddas till samarbete mellan många olika aktörer och med högre grad av samordning. Civilsamhälle, näringsliv, akademi och offentlig sektor behöver kroka arm för att skapa gemensam förståelse av utvecklingen och tillsammans hitta vägar framåt. Vi behöver våga försöka med nya innovationer och ny teknik, och vi måste arbeta snabbare tillsammans och i mindre steg.

Jag vill särskilt tacka medlemmar i Komets referensgrupp och expertgrupp för deras bidrag och arbete under året. Jag ser fram emot att tillsammans med en bredd av aktörer fortsätta det spännande och viktiga arbetet att möjliggöra och skapa en ansvarsfull utveckling där ny teknik spelar en positiv roll.

Stockholm 20 december 2019

Jon Simonsson, ordförande i Kommittén för teknologisk innovation och etik

Innehållsförteckning

1. Komets årsrapport i punktformat	5
2. Komets syfte, mål och leveranskategorier	6
3. Leveranser till regeringen	8
4. Organisatorisk uppbyggnad	10
5. Komets arbete med dialog och samverkan	13
6. Övergripande frågeställningar	17
7. Utpekade teknikområden	22
8. Inriktning för fortsatt arbete	26
Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer	27
Bilaga 2. Publikationer	43

1. Komets årsrapport i punktformat

Årsrapporten syftar till att beskriva det arbete Komet genomfört under 2019 samt redogöra för förslag till nya eller förändrade fokusområden för arbetet. Beskrivningen tar utgångspunkt i de mål och leveranskategorier som Kommittén beslutade om vid sitt andra möte (se kapitel 2).

Komets arbete under 2019, i tre punkter:

- Under det första året har organisation, arbetsformer och breda nätverk etablerats.
- Kartläggning, omvärldsbevakning och analys har lagt grunden för att fastställa inriktning och mål för kommitténs arbete.
- Komet har publicerat kunskapshöjande material, skapat och bidragit till samtal, genomfört ett stort antal presentationer såväl nationellt som internationellt och lämnat policyutvecklande förslag till regeringen.

Slutsatser av Komets arbete under 2019:

- Offentlig sektor ser utmaningar med regelverk i samband med innovation kopplad till teknikutveckling. Utmaningarna gäller såväl för myndigheter som för privata och offentliga verksamhetsutövare som vill utveckla och använda nya lösningar.
- Privata och offentliga verksamhetsutövare ser behov av ökade möjligheter att bedriva försök. Försök är ett arbetssätt som medför snabbare lärande kring och utprovning av nya lösningar och regelverk.
- För att hantera och bejaka den snabba tekniska utvecklingen behöver nya arbetssätt utvecklas i offentlig sektor, samtidigt som de utmaningar teknikutvecklingen för med sig måste adresseras öppet och aktivt. Offentlig sektor behöver skapa nytta och trygghet i utvecklingen och arbetet bör ske i samverkan med näringsliv, akademi och civilsamhälle.
- Flera länder identifierar liknande utmaningar och behov som de Komet beskriver. Internationella organisationer såsom OECD, FN och Världsbanken tar initiativ kopplade till teknikutveckling. Det finns mycket att lära av andra och Komet har en uppgift i att såväl bevaka utvecklingen som föreslå insatser.

2. Komets syfte, mål och leveranskategorier

Kommittédirektivet¹ anger kommitténs syfte och uppdrag. Syftet med kommitténs arbete är att utifrån en tvärspektoriell ansats främja policyutveckling som bidrar till att skapa goda förutsättningar för innovation och stärkt konkurrenskraft och ett inkluderande, tryggt, säkert och effektivt nyttjande av nya lösningar, applikationer och tjänster i samhället. Genom arbetet ska befintliga policyutmaningar identifieras, osäkerhet kopplad till policy motverkas och policyutvecklingen påskyndas.

Kommittén ska ha ett utåtriktat och inkluderande arbetssätt och aktivt verka för att skapa goda förutsättningar att få genomslag för sitt arbete. I arbetet ingår också att på olika sätt sprida kunskap i frågor som berör uppdraget. Kommitténs arbete ska i huvudsak ta sin utgångspunkt i prioriteringar och resultat från regeringens samverkansprogram och den fjärde industriella revolutionens teknologier.

Under våren arbetades nedanstående mål och leveranskategorier fram och de beslutades av kommittén den 5 juni 2019.

Komets mål är inriktade på tillit, kunskap och förmåga

Genom att insatser för att stärka svensk konkurrenskraft kombineras med arbete för en trygg och säker samhällsutveckling, kan tillit till ny teknik och till regelverk öka hos medborgare och näringsliv. Samhället har, genom ett etiskt och hållbart förhållningssätt, tillgång till ansvarsfull innovation.

Offentliga och privata aktörer samt civilsamhället har kunskap om utmaningar och möjligheter som rör teknologisk innovation och regelverk. Olika aktörer behöver samarbeta för att skapa gemensam förståelse av behov, möjligheter och utmaningar, och därigenom bättre kunna navigera i snabba utvecklingskedan och i befintliga eller utvecklade regelverk.

Offentlig sektor har förmåga att hantera komplexa och tvärspektoriella frågor i syfte att möjliggöra ansvarsfull innovation. Teknikutvecklingen ställer nya krav på politik och statlig förvaltning. Offentlig sektor behöver vara modiga samt få tydliga mandat, användbara verktyg och adekvat stöd för att kunna arbeta i bred samverkan och skapa en ansvarsfull och gynnsam utveckling av ny teknik.

¹ Samordnad och accelererad policyutveckling kopplad till den fjärde industriella revolutionens teknologier (Kommittédirektiv Dir. 2018:85)

Komets arbete bidrar till nå globala och nationella mål

Komets arbete bidrar till att uppnå många olika mål. Följande internationella och nationella mål är av särskild betydelse för Kommitténs arbete:

- Globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030. I september 2015 antog FN:s generalförsamling sjutton globala mål som innebär att medlemsländerna förbundet sig att tillsammans uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling.
- Nationella näringspolitiska mål. Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. De näringspolitiska insatserna ska även bidra till att uppnå Agenda 2030.
- Nationellt förvaltningspolitiskt mål. En innovativ och samverkande statsförvaltning som är rättssäker och effektiv, har väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet och som därigenom bidrar till Sveriges utveckling och ett effektivt EU-arbete.

Syftet med kommittén är att arbeta för att utveckling och användning av ny teknik i ökad grad kan bidra till dessa mål.

Komets leveranskategorier utgår från kommittédirektivet

För att skapa spårbarhet och tydlighet sorteras kommitténs leveranser i fem kategorier som utgår från kommittédirektivet.

Tabell 1. Kategorier för Komets leveranser.

Kategori	Formulering i kommittédirektiv
Förslag till regeringen	Leverera policyutvecklande förslag till regeringen. Kommittén ska årligen, senast den 31 december, lämna en delrapportering av arbetet dittills och i denna även föreslå nya eller förändrade fokusområden för arbetet. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 december 2021.
Analys och kartläggning	Göra fördjupade analyser. Kartlägga behov av anpassning av regelverk.
Kunskapshöjande aktivitet	På olika sätt sprida kunskap i frågor som berör uppdraget.
Dialog och samverkan nationellt	Främja dialog för effektiv samverkan kring policyutveckling. Samordna med andra och bygga vidare på pågående policyutvecklande initiativ.
Internationell samverkan	Samverka med internationella aktörer

3. Leveranser till regeringen

Kommittén ska kontinuerligt leverera policyutvecklande förslag till regeringen samt bidra till att skapa goda förutsättningar för innovation med en tvärspektoriell ansats (kommittédirektiv 2018:85).

Den 28 mars 2019 lämnade Komet in två skrivelser med förslag till regeringen. I den första skrivelsen lämnades förslag om *"Regeringsuppdrag till Verket för innovationssystem (Vinnova) att ta fram en handbok inriktad på samverkan hos reglerande och tillsynande myndigheter"*. Förslaget syftar till att skapa bättre förutsättningar för myndigheter att bidra till samhällsförnyelse och möjliggöra innovation inom sina respektive sektorer. Därtill är syftet att skapa god förvaltningskultur och utveckla regelverket för effektiv styrning i staten.

I den andra skrivelsen lämnas förslag om *"Regeringsuppdrag till Verket för innovationssystem (Vinnova) att finansiera vissa projekt hos regelgivande myndigheter"*. Detta förslag syftar till att utvidga möjligheterna för det policyutveckling och samverkan inom reglerade sektorer samt att resursmässigt stärka myndigheternas arbete med proaktivt samverkansarbete.

I syfte att spegla erfarenheter hos representanter för offentlig sektor samt deras bedömning av framtidens teknikutveckling har Komet genomfört en enkätstudie. Enkäten besvarades av fler än 200 myndigheter, regioner, kommuner och domstolar under våren 2019. Resultaten analyserades med kvalitativ metodik och sammanställdes i en kunskapshöjande rapport². Rapporten lämnades till regeringen den 21 oktober.

Rapporten beskriver synen på regelverk kring teknikutveckling och innovation hos de som har ansvar för stor del av den offentliga verksamheten i Sverige och som utför den verksamhet riksdag och regering har beslutat om. Enligt de som är verksamma inom offentlig sektor kommer teknikutvecklingen att ha stor påverkan på verksamheten såväl på kort som längre sikt. Bedömningen är även att tekniken utvecklas snabbare än regelverken.

Komet menar att det krävs utveckling av samverkan och innovation inom offentlig sektor. Som ett första steg har kommittén därför utvecklat en grundläggande modell för samverkande och innovativa arbetssätt i offentlig förvaltning. Komets samverkansmodell finns beskriven i form av ett informationsblad³ som levererades till regeringen 21 oktober.

Utöver ovanstående levererades dessutom en övergripande planering för kommitténs arbete den 15 januari 2019. Utav den redovisade planeringen framgår att Komet i en inledande fas skulle arbeta med att bygga upp en effektiv organisation, etablera former för effektiv samverkan

² *Syn på teknikutveckling i offentlig sektor*. Komet beskriver 2019:3.

³ *Komets samverkansmodell*. Komet informerar 2019:01.

och kommunikation samt prioritera och formulera de aktiviteter som ska bedrivas inom ramen för kommitténs arbete. I denna årsrapport beskrivs arbetet med detta.

Nedan finns en översiktlig beskrivning avseende inrapporterat arbete samt hur dessa lever upp till direktivets leveranskategorier samt Komets övergripande mål. En beskrivning av Komets beslutade mål och leveranskategorier finns i kapitel 2.

Tabell 2. Komets leveranser till regeringen 2019.

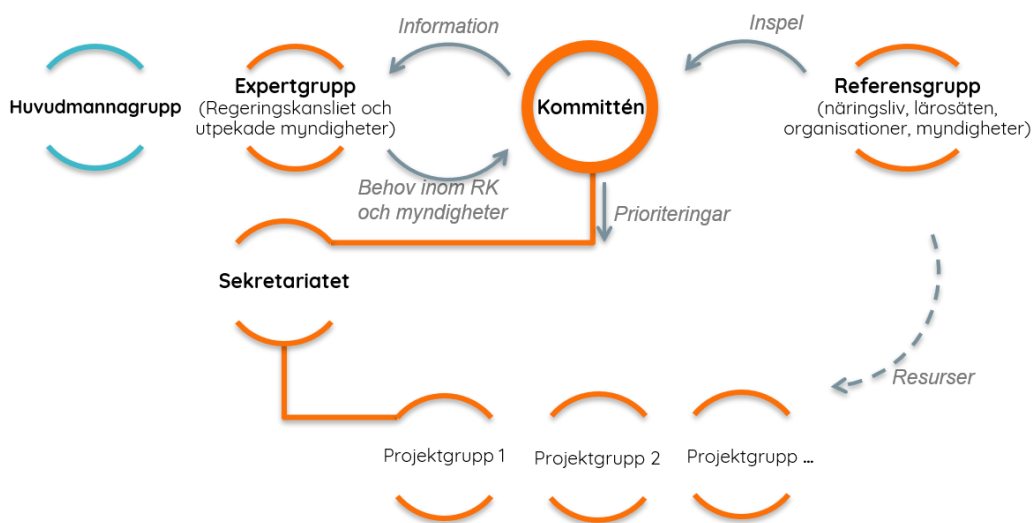
1. Genomförandeplan – Kommittén för teknologisk innovation och etik (Komet). Inlämnad 2019-01-15.			
<i>Kommentar: Enligt kommittédirektiv ska kommittén senast den 15 januari 2019 redovisa en planering för sitt kommande arbete. Planering ska enligt direktivet innehålla en beskrivning av kommitténs tänkta arbetsätt samt tidpunkter och form för kontinuerlig redovisning av kommitténs arbete.</i>			
2. Förslag till regeringen, Regeringsuppdrag till Vinnova att ta fram en handbok inriktad på samverkan hos reglerande och tillsynande myndigheter. Inlämnat 2019-03-28.			
Mål		Leveranskategori	
Tillit	☐	Förslag till regeringen	☒
Kunskap	☒	Analys och kartläggning	☐
Förmåga	☒	Kunskapshöjande aktivitet	☒
		Dialog och samverkan nationellt	☒
		Internationell samverkan	☐
<i>Kommentar: Enligt förslaget ska uppdraget utföras av Verket för innovationssystem (Vinnova) i samråd med Statskontoret och Ekonomistyrningsverket.</i>			
3. Förslag till regeringen, Regeringsuppdrag till Vinnova att finansiera vissa projekt hos regelgivande myndigheter. Inlämnat 2019-03-28			
Mål		Leveranskategori	
Tillit	☐	Förslag till regeringen	☒
Kunskap	☐	Analys och kartläggning	☐
Förmåga	☒	Kunskapshöjande aktivitet	☒
		Dialog och samverkan nationellt	☒
		Internationell samverkan	☐
<i>Kommentar: Enligt förslaget är uppdragets syfte är att stärka myndigheternas förmåga att möta de frågeställningar och behov som kan uppkomma under samverkans- och innovationsprocessen i reglerade sektorer.</i>			
4. Skrivelse med rapporten <i>Syn på teknikutveckling i offentlig sektor</i> samt ett informationsblad som beskriver Komets <i>samverkansmodell</i> .			
Mål		Leveranskategori	
Tillit	☐	Förslag till regeringen	☐
Kunskap	☒	Analys och kartläggning	☒
Förmåga	☐	Kunskapshöjande aktivitet	☒
		Dialog och samverkan nationellt	☒
		Internationell samverkan	☐
<i>Kommentar: Rapporten <i>Syn på teknikutveckling i offentlig sektor</i> har publicerats både som rapport och informationsblad. Kunskap från rapporten har kommunicerats vid ett seminarium anordnat av Komet i samverkan med Statskontoret.</i>			

4. Organisatorisk uppbyggnad

Enligt den redovisning med planering för det kommande arbetet som lämnades till regeringen i januari framgår att Komet i en inledande fas kommer bland annat kommer arbeta med att bygga upp en effektiv organisation. I detta kapitel beskrivs arbetet som genomförts i detta syfte.

Figur 1 beskriver översiktligt hur arbetet med Kommitté, sekretariat och olika grupper är organiserat och hur information och samverkan kan ske. Under året har sekretariatet byggt upp samverkan utifrån denna skiss.

Figur 1. Schematisk bild för Komets organisatoriska uppbyggnad.

Kommittén

Kommittéledamöterna förordnades utav statsrådet Mikael Damberg den 18 december 2018 (lista över [kommittéledamöterna](#) finns på Komets webbsida).

Kommitténs hade sitt förstamöte den 19 februari, 2019. Därefter har ytterligare fem möten genomförts med kommittén. Därutöver har individuella möten med ledamöter och representanter från sekretariatet genomförts.

Vid mötena har övergripande inriktning för arbetet samt prioriteringsgrunder stått på dagordningen. Därutöver har kommittén beslutat om arbetets innehåll och bland annat diskuterat etiska frågor.

Vid flera tillfällen har kommitténs ledamöter deltagit i möten eller genomfört presentationer utifrån sin roll inom Komet. Vid båda referensgruppsmötena har medverkan från vissa

ledamöter i kommittén skett, vilket har varit uppskattat och lärorikt för både referensgrupp och kommittéledamot.

Sekretariatet

Rekrytering av utredningssekreterare påbörjades under hösten 2018. I februari 2019 bestod sekretariatet av fyra kvalificerade utredare samt kommitténs ordförande. Medarbetare i sekretariatet har sakområdeskompetens från bland annat digitalisering, medicin, etik, miljö och klimat samt juridik. Därtill finns omfattande tvärsektoriell erfarenhet, kunskap om författnings- och regelarbete samt administration.

Under året har ett personalbyte skett inom sekretariatet. Bytet kunde genomföras på relativt kort tid då en medarbetare slutade i juni och en ny medarbetare var på plats i augusti.

Sekretariatets medarbetare har inte tidigare arbetat tillsammans och representerar erfarenheter från olika sakområden och myndigheter. Under året har det varit prioriterat att skapa en gemensam målbild för Komets arbete samt att lära känna varandra utifrån tidigare bakgrundkunskap och profession. I detta syfte arbetade sekretariatet fram underlag med avseende på mål och leveranskategorier, som sedan beslutades av kommittén. Se kapitel 2.

Sekretariatet har även prioriterat att bygga upp omfattande kanaler för samverkan och dialog samt genomfört ett stort antal möten för att få en bredare bild av samhällets behov inom Komets verksamhetsområde, se bilaga 1.

Referensgrupp

Enligt direktivet ska kommittén ha en referensgrupp som består av representanter från näringsliv, lärosäten och organisationer som är relevanta utifrån kommitténs frågeställningar samt representanter från myndigheter, regeringskansliet och andra offentliga aktörer. Referensgruppen ska bistå kommittén i prioriteringar.

Referensgrupp utsågs genom beslut av kommittén den 23 april 2019. I referensgruppen ingår arton personer med bred representation från samhället ([lista över deltagarna](#) finns på Komets webbsida).

Under året har referensgruppen haft två möten. Vid första mötet diskuterades referensgruppens roll, vilken summerades enligt följande:

- *Kunskap och perspektiv.* Referensgruppens medlemmar tillför arbetet nya infallsvinklar och kan hjälpa till med att sätta viktiga frågor i ett större sammanhang. De kan bidra med kreativitet, eftertanke och praktiska exempel. Genom gruppens samlade kunskap och erfarenhet stärks arbetet inom Komet.

- *Kvalitetssäkring och prioritering.* Referensgruppen bistår kommittén med avvägningar, råd och inspel inför prioriteringar och framtagande av dokument. Genom att ställa frågor som leder till eftertanke utifrån ett bredare perspektiv kan gruppen bidra till att fokus på rätt frågor bibehålls och kvaliteten höjs.
- *Kommunikation och förankring.* Referensgruppens medlemmar har tillgång till nätverk som representerar olika delar av samhället. Genom dessa kan de bidra i arbetet med dialog, samverkan och förankring. Arbetet inom Komet kan därigenom få större spridning och en starkare förankring.

Expertgrupp

Enligt kommittédirektivet ska experter med kunskap inom relevanta områden knytas till kommitténs arbete. Expertgruppen utsågs den 18 juli 2019 genom beslut av stadsrådet Ibrahim Baylan.

I expertgruppen ingår sju personer från flera departement inom Regeringskansliet samt sex personer från de i kommittédirektivet utpekade myndigheterna ([lista över deltagarna](#) finns på Komets webbsida).

Under året har två möten genomförts. Vid dessa diskuterades bland annat Komets arbete i relation till förvaltningspolitiska målet, försök för teknologisk innovation samt hur statlig förvaltnings förmåga att hantera regelutmaningar kan stärkas.

Huvudmannagrupp

Komet sorterar under Näringsdepartementet och ska verka med en tvärssektoriell ansats. Ansvar för frågeställningarna som kommittén ska behandla är spritt över flera departement. I planeringsdokumentet kommittén lämnade till regeringen i början av 2019 konstaterades att det är en risk om kommitténs arbete primärt ses som en angelägenhet för Näringsdepartementet och inte får bred förankring inom hela Regeringskansliet.

För att hantera denna risk har Komet fört en dialog om teknikutvecklingens möjligheter och utmaningar med flera huvudmän, och även statssekreterare, inom Regeringskansliet. Ett flertal individuella möten har genomförts. Dessutom genomfördes i september ett bredare huvudmannamöte på Regeringskansliet. På mötet deltog huvudmän från de flesta departement och närmare 25 sakenheter var representerade. Vid mötet diskuterades teknikutvecklingens utmaningar och hur det påverkar olika politikområden. Mötet var uppskattat och ett andra möte är planerat till februari 2020.

5. Komets arbete med dialog och samverkan

Enligt kommittédirektivet ska Komet främja dialog och samverkan samt ha ett utåtriktat och inkluderande arbetssätt och aktivt verka för att skapa goda förutsättningar att få genomslag för sitt arbete. I arbetet ingår också att på olika sätt sprida kunskap i frågor som berör uppdraget.

Den bakomliggande tanken med att löpande prioritera dialog och samverkan är att olika aktörer så som myndigheter, näringsliv och det civila samhället behöver hjälpas åt och tillsammans förstå behov, möjligheter och utmaningar. Därigenom kan Komet tillsammans med andra navigera inom ramen för snabba utvecklingskedan och befintliga regelverk. Genom arbetet kan även policyutmaningar identifieras, osäkerhet kopplad till policy motverkas och policyutvecklingen påskyndas.

Under året har sekretariatet tagit fram format och mallar för Komets material och möten, se figur 2.

Figur 2. Format för material där målgrupperna kan läsa eller lyssna

					
<p>Betänkande Formell, SoU Skarpa förslag Via Regeringskansliet Remissbehandlas 50-300 sidor</p>	<p>Kometets skrivelse Formell Policyförslag till regeringen Ej publik 2-10 sidor</p>	<p>Komet beskriver Formell, rapport, PM, analys, beskrivning Via Komets webb 20-200 sidor</p>	<p>Komet informerar Lättsam, tillgänglig Utgå från: Komet beskriver Broschyr, podd, film, Via Komets webb 1-5 sidor</p>	<p>Komet krönika Lättsam, tillgänglig Personlig text Författare står för innehåll Via Komets webb 1-2 sidor</p>	<p>Komet kommenterar Formell Kommenterar internationell rapport i svensk kontext Via Komets webb 2 sidor</p>

Figur 3. Format för möten där målgrupperna kan samtala och få ny kunskap

	
<p>Komets dialog Diskussion Alla deltar i samtalet 10-20 personer Inbjudan</p>	<p>Komet forum Sprida information Ställa frågor i plenum Diskussion i mindre grupper 20-200 personer Öppen</p>

Nationell samverkan

Utöver ovan beskrivna möten med referensgrupp, expertgrupp och projektgrupper har ett flertal möten, studiebesök och presentationer ägt rum, se bilaga 1. Syftet har varit inhämta och sprida kunskap samt att berätta om Komets uppdrag.

Seminarier

Under 2019 har Komet anordnat fyra seminarier, samtliga i samverkan med andra myndigheter.

- *DNA-test och diagnostik - vad vill vi veta och vem ska få veta?* Seminariet arrangerades i samverkan med Statens medicinsk-etiska råd (Smer) under Almedalsveckan.
- *Offentlig sektor tar steget in i 2020-talet – hur påverkas sektorn av teknikutvecklingen och hur gör vi oss redo för framtiden?* Seminariet arrangerades i oktober tillsammans med Statskontoret i samband med publiceringen av rapport⁴.
- *Vad händer med samspelet mellan juridik och innovation i en tid när teknikutvecklingen går snabbare än någonsin?* Det första frukostseminariet i serien *Öppna samtal* arrangerades i november i samverkan med Vinnova ([länk](#)).
- *Öppet samtal om personliga drivkrafter för teknik- och samhällsutveckling.* Det andra frukostseminariet i serien *Öppna samtal* arrangerades i december i samverkan med Vinnova ([länk](#)).

Komets ledamöter och sekretariat har även medverkat som paneldeltagare vid flera seminarier som anordnats av andra aktörer, för sammanställning se bilaga 1.

Öppen konsultation kring kunskapsunderlag

Komet menar att utveckling bör ske stegvis och i bred samverkan. Som ett led i detta arbete har Komet under hösten haft en öppen konsultation på ett kommande kunskapsunderlag inriktat på samtycken inom hälso- och sjukvård samt forskning.

Under ett antal veckor inbjöds alla intresserade att komma med synpunkter på och kontrollera fakta i arbetsversion av rapporten i serien *Komet beskriver*. Inbjudan att lämna synpunkter kommunicerades via sociala medier och nyhetsbrev. Synpunkterna lämnades i första hand via ett webbformulär. Under dessa veckor hade konsultationssidan på Komets webbplats två

⁴ *Syn på teknikutveckling i offentlig sektor*. Komet beskriver 2019:3.

hundra besökare, varav ett femtiotal öppnade formuläret där synpunkter kunde lämnas. Ett antal personer och aktörer gav synpunkter på utkastet via formuläret eller på annat sätt.

Arbetet med att analysera inkomna synpunkter görs under december, och därefter revideras rapporten. Erfarenheterna från den öppna konsultationen kommer att utvärderas av sekretariatet. Det står redan nu klart att viktiga synpunkter har inkommit som kommer att stärka underlaget. Även möjligheten till bredare engagemang och samverkan är en central och viktig del i detta arbetssätt.

Internationell samverkan

Enligt kommittédirektiv ska Komet samverka med internationella aktörer såsom EU-organ, OECD, World Economic Forum (WEF) samt andra länder som exempelvis de länder med vilka Sverige har innovationspartnerskap. Under året har Komets sekretariat genom omvärldsbevakningen följt arbetet hos ovanstående internationella aktörer. Därutöver har möten med representanter för OECD och WEF genomförts. Komet har medverkat på en av OECD arrangerad internationell workshop inriktad på genetik och biobanker i september. Komet har även i december 2019 deltagit i panel på EU konferens arrangerad av det finländska EU-ordförandeskapet på temat "Innovation Principle"

I september deltog representanter från Komets sekretariat vid ett möte i Köpenhamn. Danska Erhvervsstyrelsen bjöd in Komet och Vinnova till att delta i ett internationellt erfarenhetsutbyte. Vid mötet deltog även representanter från Storbritannien, Tyskland, Nederländerna och Finland. Mötet syftade till att föra över kunskap och samtala om gemensamma utmaningar med fokus på regelutveckling och hinder för innovation kopplad till ny teknik. Vid mötet knöts viktiga kontakter och ytterligare samverkan har skett bilateralt under hösten.

Ordförande för Komet har bjudits in till möten, konferenser och erfarenhetsutbyte med bland annat Sydkorea, USA, Finland och Storbritannien. Vid vissa av resorna har även representanter från flera departement inom Regeringskansliet samt från Vinnova medverkat.

Genom formatet *Komet kommenterar* skriver sekretariatet sammanfattningar av internationella rapporter och kommenterar dem utifrån ett svenskt perspektiv. På detta sätt bidrar Komet till att sprida internationella erfarenheter och till kunskapsuppbyggnad i Sverige.

Digital kommunikation

Komets webbplats (www.kometinfo.se) lanserades i april. Den ger information om kommitténs arbete och bjuder in intresserade att kontakta sekretariatet. På webben publiceras material i Komets samtliga informationsformat samt sprids information om kommande evenemang. Komet har även bjudit in gäster att skriva artiklar eller bli intervjuade av journalist. Hittills har

kommitténs ordförande samt tre av kommitténs ledamöter bidragit med reflektioner som publicerats på Komets webb under rubriken krönika

Webbplatsens besöksstatistik visar att antalet besök ökar för varje månad. Under perioden april till november har webbplatsen haft 5 850 unika besökare och 15 750 besök, vilket innebär att läsare återkommer för flera besök. Antalet besökare ökar särskilt i samband med att Komet är aktiv i sociala kanaler.

Komet har under året byggt upp närvaro i de två sociala kanalerna LinkedIn och Twitter. Båda kanalerna har ett ökande antal följare (ca 350 via LinkedIn och ca 165 via Twitter).

Komet skickar regelbundet ut nyhetsbrev där anmälan för att prenumerera görs via webben. Antalet prenumeranter har ökat under året. Det tredje nyhetsbrevet som skickades i november gick till 200 mottagare.

Komets gör korta omvärldsbevakningar som publiceras på webbplatsen och sprids i sociala kanaler. Dessa innehåller lästips och nyheter inom ramen för Komets verksamhetsområde. Under 2019 har ca 20 omvärldsbevakningar publicerat med första publicering i maj.

Publikationer

I syfte att skapa tydlighet använder Komet utvecklade och standardiserade publikationstyper. Syftet med publikationstyperna är att samla och sprida kunskap. Nedan listas typer och antal publikationer under 2019.

- *Komet beskriver (2 st)* - En rapport som beskriver kunskapsläget i en viss fråga eller redogöra för resultat av ett utredningsarbete.
- *Komet informerar (3 st)* - Ett kort informationsblad som informera kring en viss fråga eller område alternativt sammanfattar en rapport enligt ovan.
- *Komet kommenterar (3 st)* - En sammanfattning av en internationell rapport med kommentarer skrivna av Komets sekretariat.

Därutöver skickas förslag till regeringen i forma av *skrivelse* i de fall förslaget inte innehåller lagändring. Komet har skickat två förslag genom skrivelse samt ett planeringsunderlag (se kapitel 3). I bilaga 2 finns en förteckning över Komets publikationer. Samtliga publikationer finns för nedladdning på Komets webbplats.

6. Övergripande frågeställningar

Komet arbetar med att främja policyutveckling för att skapa goda förutsättningar för innovation och stärkt konkurrenskraft. Komet menar att det är viktigt att nyttjandet av nya tekniklösningar, applikationer och tjänster i samhället sker inkluderande, tryggt, säkert och effektivt. Komets arbete ska identifiera befintliga policyutmaningar, motverka osäkerhet kring policy och påskynda policyutvecklingen.

Arbetet med kartläggning och analys av svenska och internationella initiativ visar att många av de utmaningar som finns inom specifika teknikområden är gemensamma för flera olika sektorer. Det kan handla om etiska frågor kopplade till integritet, möjlighet att bedriva försöksverksamhet eller svårigheter att tolka regelverk. Denna typ av utmaningar kan hanteras på olika sätt. En viktig del av arbetet är att offentlig sektor blir bättre på att tillämpa mer innovativa och samverkande arbetssätt. Där är stegvist arbete med kontinuerligt lärande en viktig del av förhållningssättet.

Komet har under året valt att arbeta inom fyra huvudspår som adresserar övergripande utmaningar, och där erfarenheter och förslag kan komma till nytta inom samtliga tre av regeringen utpekade teknikområden.

Övergripande frågeställningar

Inom samtliga arbetsspår har arbetet under året varit inriktat på analys och kartläggning, att inventera behovsbilden, att ta fram metodstöd och kunskapsunderlag samt att lämna förslag till regeringen. En utgångspunkt för arbetsspåren var att ta fram en nulägesbild avseende offentlig sektors syn på teknikutvecklingen. Detta arbetet beskrivs nedan, dessutom indikeras vilka av Komets mål och leveranskategorier som berörs.

Kunskapsunderlag om övergripande frågeställningar

Under året har Komet publicerat en rapport om offentlig sektors syn på teknikutveckling⁵ (se även kapitel 4). Rapporten ger kunskap inom fem frågeställningar: förändring av offentlig sektor på kort och lång sikt till följd av teknikutveckling, etiska utmaningar och målkonflikter kopplade till teknikutveckling inom offentlig sektor, utmaningar i regelverk vid innovation kopplad till teknikutveckling, samarbete i förhållande till ett gott innovationsklimat, och goda exempel på arbete med regelverk kopplade till teknikutveckling och innovation. Underlaget bygger på en

⁵ *Syn på teknikutveckling i offentlig sektor*. Komet beskriver 2019:3.

enkät som har besvarats av mer än 200 myndigheter, regioner, kommuner och domstolar under våren 2019. Sett till helheten var svarsfrekvensen strax över 70 procent.

Under året har Komet även genomfört en enkätundersökning bland riksdagens ledamöter. Frågeställningarna motsvarar i stort dem som ställts till representanter för offentlig sektor. Bearbetning av resultaten pågår och kommer att redovisas i rapport i serien Komet beskriver under vintern 2019/20. (Mål: Kunskap, Leveranskategori: Analys och kartläggning).

Arbetspår 1 – Samverkande och innovativa arbetsätt inom offentlig förvaltning

Komet menar att nya arbetsätt behöver utvecklas i offentlig sektor för att skapa en mer innovativ och samverkande förvaltning i syfte att hantera den snabba tekniska utvecklingen. Komet har tagit fram en samverkansmodell (förstå, försöka och förändra) som kan utgöra ett grundläggande stöd för detta arbete⁶. Därutöver har flera möten och samtal genomförts. Arbetet kommer att fortsätta under 2020 och syftar till att underlätta för offentliga aktörer att agera utifrån det förvaltningspolitiska målets formulering om samverkande och innovativ förvaltning. Arbetet svarar främst mot målen kunskap och förmåga samt mot leveranskategorierna analys och kartläggning, kunskapshöjande aktivitet samt dialog och samverkan.

Arbetspår 1 – Samverkande och innovativa arbetsätt inom offentlig förvaltning			
Mål		Leveranskategori	
Tillit	☐	Förslag till regeringen	☐
Kunskap	☒	Analys och kartläggning	☒
Förmåga	☒	Kunskapshöjande aktivitet	☒
		Dialog och samverkan nationellt	☒
		Internationell samverkan	☐

Arbetspår 2 – Arbetsätt för att hantera regelutmaningar i samband med innovation kopplad till teknikutveckling

Myndigheter och verksamhetsutövare ser utmaningar med regelverk i samband med innovation kopplad till teknikutveckling. Dessa behöver hanteras på nya och utvecklade sätt. Utmaningarna handlar om oklarheter vid tolkning och tillämpning, att det saknas regelverk eller att regelverken inte upplevs anpassade till nya tekniska möjligheter. Detta framkommer i Komets rapport om offentlig sektors syn på teknikutveckling.

Under hösten 2019 har Komet gjort analys, kartläggning och internationella utblick av övergripande regelutmaningar. Ett syfte är att på sikt kunna bidra till att underlätta navigering i

⁶ Komets samverkansmodell. Komet informerar 2019:01.

och tolkning av regelverk. Under 2020 kommer arbetet att inriktas på att ta fram förslag för att underlätta för såväl myndigheter som andra verksamhetsutövare att tolka och tillämpa regelverk i samband med innovation kopplad till teknikutveckling. Arbetet svarar främst mot målen kunskap och förmåga och mot samtliga leveranskategorier.

Arbetspår 2 – Arbetssätt för att hantera regelutmaningar i samband med innovation kopplad till teknikutveckling			
Mål		Leveranskategori	
Tillit	☐	Förslag till regeringen	☒
Kunskap	☒	Analys och kartläggning	☒
Förmåga	☒	Kunskapshöjande aktivitet	☒
		Dialog och samverkan nationellt	☒
		Internationell samverkan	☒

Arbetspår 3 - Möjliggöra försök

En erfarenhet från Komets möten och diskussioner med privata och offentliga verksamhetsutövare under året är att de ser behov av ökade möjligheter att bedriva försök. De ser försök som ett sätt till snabbare lärande kring och nya lösningar och regelverk. Arbetspårets syfte är att underlätta för försök som arbetsmetod för innovation och utveckling. Komet menar att en sådan arbetsmetod kan bidra till att skapa trygga och långsiktiga lösningar.

Under hösten 2019 har en behovsstudie genomförts hos ett urval offentliga aktörer, bransch-organisationer samt utvalda företag. Sekretariatet har också samordnat och förankrat Komets arbete med Kommunutredningen och Tillitsdelegationen.

Vidare har sekretariatet studerat andra länders initiativ och då särskilt Storbritannien, Tyskland och Sydkorea. Komet har också diskuterat frågan om försök med flera statssekreterare. Arbetet

Om försök

Försök kan bidra till nya lärdomar och lösningar och bredare diskussion kring teknikutvecklingen. Försök måste bedrivas på ett sådant sätt att grundläggande krav inte åsidosätts beträffande likvärdig standard och rättvist fördelad samhällsservice, skydd för medborgarnas liv och hälsa, skydd för särskilt utsatta grupper, rättssäkerhet och samhällsekonomi.

OECD lyfter fram ett behov av att underlätta och ge stöd till försök och tester, liksom ett behov av att ingjuta mod i offentlig sektor för att möjliggöra mer innovation.*

**) Källa: OECD:s deklARATION om innovation i offentlig sektor, maj 2019.*

har sammanställts i en kunskaphöjande rapport⁷. Under 2020 kommer arbetet fortsätta med målet att ta fram förslag som syftar till att underlätta försök som innovations- eller utvecklingsmetod för såväl offentliga aktörer som privata näringsidkare. Arbetet svarar mot Komets samtliga mål och leveranskategorier.

Arbetspår 3 – Möjliggöra försök			
Mål		Leveranskategori	
Tillit	☒	Förslag till regeringen	☒
Kunskap	☒	Analys och kartläggning	☒
Förmåga	☒	Kunskaphöjande aktivitet	☒
		Dialog och samverkan nationellt	☒
		Internationell samverkan	☒

Arbetspår 4 – Ansvarsfull teknikutveckling

Kommittén ska lyfta målkonflikter och stärka regeringens förmåga att hantera komplexa och sektorsövergripande frågeställningar som kommer av den snabba teknikutvecklingen. Komet ska bidra till ett inkluderande, tryggt och säkert nyttjande av nya teknologier i samhället. Etik och hållbart förhållningssätt lägger basen till allt arbete inom kommittén.

Ansvarsfull teknikutveckling innebär att ta ansvar för en långsiktigt hållbar utveckling samt ett tryggt och säkert samhälle. Detta samtidigt som möjligheter med teknologisk innovation tas tillvara genom att skapa goda förutsättningar för innovation och konkurrenskraft.

Ansvarsfull teknikutveckling innebär att ta ansvar för att:

- utveckling och spridning av ny teknik sker tryggt, säkert och med ett etiskt förhållningsätt som grund
- utveckla av det miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbara samhället
- ta tillvara på teknikutvecklingens möjligheter genom att skapa goda förutsättningar för innovation och konkurrenskraft

Flera etiska frågeställningar kan komma att aktualiseras inom kommitténs arbete. Ett exempel är avvägningen mellan individens rätt till integritet och möjligheterna att utveckla en verksamhet med data från individen aggregerat på en kollektiv nivå. Ett annat exempel är otydlighet i ansvar då beslut flyttas från individer till autonoma system.

De utmaningar teknikutvecklingen för med sig måste adresseras öppet och aktivt. Komet menar att det behövs ett öppet samtal kring den snabba teknikutvecklingen och dess påverkan på samhället. Offentlig sektor behöver skapa nytta och trygghet i utvecklingen och arbetet måste

⁷ Försök för teknologisk innovation. Komet beskriver 2019:09

ske i nära samarbete med näringsliv, akademi och civilsamhälle. En seminariereserie med temat öppna samtal har påbörjats under året (se kapitel 5) och denna fortsätter under kommande år.

Komet kommer på olika sätt sprida kunskap och ta fram modeller och metodstöd i frågor som berör uppdraget. Dessutom arbetar Komet med att främja dialog för effektiv samverkan kring policyutveckling samt samverkan med nationella och internationella aktörer.

Exempel på arbete under 2019 är att kommittén har diskuterat metodstöd för att identifiera relevanta etiska frågor vid arbete med innovation. Ett sådant stöd skulle kunna användas för att identifiera och reflektera kring etiska aspekter vid arbete med teknikutveckling och innovation. Arbetet ska ske i en samskapande process med en bred målgrupp, till exempel aktörer som driver, finansierar, utvärderar eller överväger att engagera sig i projekt eller andra aktiviteter inriktade på teknikutveckling eller innovation. Detta arbete fortsätter under 2020. Arbetet svarar mot målen tillit, kunskap och förmåga och främst mot leveranskategorierna kunskapshöjande aktiviteter samt dialog och samverkan nationellt.

Arbetsspår 4 – Ansvarsfull teknikutveckling			
Mål		Leveranskategori	
Tillit	☒	Förslag till regeringen	☐
Kunskap	☒	Analys och kartläggning	☐
Förmåga	☒	Kunskapshöjande aktivitet	☒
		Dialog och samverkan nationellt	☒
		Internationell samverkan	☒

7. Utpekade teknikområden

Enligt kommittédirektivet ska Komets arbete i huvudsak utgå från i prioriteringar och resultat från regeringens fem samverkansprogram och den fjärde industriella revolutionens teknologier. Det inledande arbetet ska även fokusera på de tre av regeringen utpekade teknikområdena precisionsmedicin, uppkopplad industri samt uppkopplade och automatiserade fordon, farkoster och system.

Precisionsmedicin

Precisionsmedicin kan vara att snabbt och med hög precision se till att stora grupper av patienter får rätt diagnos tidigt i sjukdomsförloppet. Det kan också vara att använda olika tekniker för att undersöka samverkan mellan tiotusentals gener och ett stort antal miljöfaktorer för att hitta kombinationer som kan användas för individanpassad medicinering av en sjukdom – istället för att alla patienter får samma läkemedel. Precisionsmedicin kan användas för att koppla ihop all data som finns kring en patient för att visualisera dennes tillstånd och skapa en individualiserad behandlingsplan.

Detta är några exempel på möjligheter att diagnosticera patienter och skraddarsy individuell behandlingen. Utvecklingen inom området sker ofta i samverkan mellan hälso- och sjukvården, forskningen och näringslivet och benämns ofta life science (livsvetenskap).

Precisionsmedicin – kunskapshöjande arbete i samverkan

Komet arbetar i samverkan med bland annat regeringens kontor för life science och bygger vidare på de underlag som arbetats fram inom ramen för regeringens samverkansprogram inom detta område. Syftet är att sprida kunskap i frågor som berör Komets uppdrag inom precisionsmedicin, främja dialog samt samverka med nationella och internationella aktörer.

Under året har Komet bland annat anordnat ett seminarium inriktat på genetik och etik tillsammans med Statens medicinsk-etiska råd, och medverkat vid en workshop inom OECD inriktad på internationellt samarbete inom på genomik och biobanker i syfte att utveckla precisionsmedicin. Komet genomförde en programpunkt på den nationell konferens om e-hälsa Vitalis tillsammans med Vinnova, SKL och Leading Healthcare. Komet har även medverkat i ett utvecklingsarbete inriktat på precisionsmedicin med Ekonomistyrningsverket.

Komet har haft kunskapsutbyte med en lång rad aktörer inom medicinområdet, bland annat Socialstyrelsen, Statens medicinsk-etiska råd, Sveriges kommuner och regioner (SKR), Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU), Tand- och läkemedelsförmånsverket (TLV), avdelningen för hälsa inom Vinnova, de registerhållande myndigheterna, RISE, Inera, Biobank Sverige, Genomics Medicine Sweden, Läkemedelsindustriföreningen och Swedish Medtech.

Arbetet fortsätter under 2020. Det svarar mot målen tillit och kunskap, samt mot leveranskategorierna kunskapshöjande aktiviteter samt dialog och samverkan nationellt.

Analys av behov inom life science

I början av året har Komet gjort en analys av flera tidigare kunskapsunderlag inom life science området⁸ i syfte att identifiera behov som en utgångspunkt för projekt inom kommittén. Behoven kunde kategoriseras inom sex olika områden: standardisering, samverkan, regelverk, infrastruktur, arbetssätt och andra insatser. Analysen utgör en av utgångspunkterna för kommitténs fortsatta arbete inom området.

Förutsättningar för vissa former av samtycke – Kunskapsunderlag

Under året har Komet arbetat med ett kunskapsunderlag inriktat på förutsättningar för vissa former av samtycke. Rapporten beskriver några frågeställningar med koppling till samtycke och ger en överskådlig bild av hur dagens svenska regelverk fungerar. Även nyligen genomföra ändringar samt pågående regelarbete redovisas. En viktig aspekt är att belysa etiska aspekter av samtycke när ny teknik som hanterar stora datamängder slår igenom inom medicinområdet.

Kravet på samtycke i förhållande till behandling av data som rör människor är något som engagerar många. Sådant samtycke har betydelse för hälso- och sjukvården, för forskningen och för industrin. Men viktigast av allt är kanske frågans betydelse för de människor som hälsodata speglar.

Rapporten kommer att publiceras i serien Komet beskriver i början av 2020. Arbetet svarar mot målet kunskap, samt mot leveranskategorierna analys och kartläggning samt kunskapshöjande aktiviteter.

Utredning av rättsliga förutsättningar för viss informationshantering inför en klinisk studie

Innan ett projekt om klinisk forskning startas behöver forskaren veta hur många patienter det finns som till exempel har en viss sjukdom. Detta gäller oavsett om akademi, region eller företag står som forskningshuvudman. När det gäller precisionsmedicin är behandling och forskning starkt individualiserad. Därför vill forskaren på en mycket detaljerad nivå veta hur många potentiella deltagare det finns för en framtida studie, och i vissa fall sedan kunna identifiera vilka

⁸ Bland annat *Färdplan life science – vägen till en nationell strategi*. Regeringskansliet, N2018.25, *Den svenska life science-industrins utveckling – statistik och analys*. Tillväxtanalys PM 2018:06 samt *Policyutmaningar identifierade inom ramen för regeringens strategiska samverkansprogram (SVP)*, Vinnova 2017.

personer som kan erbjudas medverkan. Detta kan ses som en inledande fas av forskningen och utgör ett förberedande steg innan ett konkret forskningsprojekt är påbörjat.

Idag finns en osäkerhet om rättsläget vid bedömning av genomförbarhetsstudier, något som bland annat har lett till olika tolkningar och tillämpningar i olika delar av landet.

Projektet syftar till att ta fram författningsförslag samt att under arbetets gång ha samråd och göra konsekvensbeskrivningar, särskilt avseende intresseavvägningar. Arbetet har påbörjats hösten 2019 och beräknas vara klart till sommaren 2020. Det svarar mot målen kunskap och förmåga samt mot leveranskategorierna förslag till regeringen, analys och kartläggning, kunskapshöjande aktiviteter samt dialog och samverkan såväl nationellt som internationellt.

Uppkopplade och automatiserade fordon, farkoster och system

Inom detta område har Komets under 2019 fokuserat arbetet till omvärldsbevakning och analys, vilket har resulterat i en större förståelse för de utmaningar och möjligheter som finns inom området. Utifrån de projekt och initiativ som genomförs runt om i landet kan kunskap och goda exempel från försöksverksamhet, policyutveckling och samverkan användas i Komets fortsatta arbete. Kunskap och erfarenheter som detta område kommer att vara till nytta såväl inom teknikområdet för transporter som inom Komets övergripande arbete.

Transportsystemet utvecklas för att göra fordon, farkoster och system fossilfria, uppkopplade och automatiserade. Samtidigt utvecklas nya tjänster för delad mobilitet. Det finns många samband och beroenden mellan dessa utvecklingsområden som motiverar en något bredare ingång än enbart uppkopplade och automatiserade fordon, farkoster och system som anges kommittédirektivet.

Under 2019 har Komets sekretariat deltagit i ett antal möten och konferenser för att inhämta erfarenheter och kunskap om utvecklingen inom transportområdet, se bilaga 1. Komets har även medverkat som föredragshållare vid konferens arrangerad inom ramen för strategiska innovationsprogrammet Drive Sweden.

Uppkopplad industri

Det finns ingen formell definition av begreppet "uppkopplad industri", men begreppet kan tolkas som synonymt till "industri 4.0" eller "smart industri". Begreppet beskriver utveckling inom automation, processindustriell IT och andra tillverkningsteknologier där sakernas internet för med sig möjligheter att styra fysiska produktionsflöden mer effektivt.

Uppkopplad industri kan beskrivas som ett tillstånd eller en målbild, snarare än en process, där industrin blivit mer effektiv och produktiv som konsekvens av hur digital teknik tillämpats.

Under året har Komet arbetat med att strukturera samla in, konkretisera och validera upplevda utmaningar hos aktörer inom industrin avseende lagstiftning och regelverk. Första steget var en aktörskartläggning. Kartläggningen identifierade nyckelaktörer som Komet uppfattade som särskilt viktiga att föra dialog med och ett flertal möten, samtal och intervjuer genomfördes, se bilaga 1. Vid samtalen framkom inte några specifika problemområden som inte redan pekats ut i andra initiativ.

Genom dessa samtal framkom dock att många utvecklingsinitiativ brottades med lagar och regler som inte fullt ut är anpassade för banbrytande eller sektorsövergripande teknik. Det kan handla om reglernas direkta utformning, men också om att regler saknas eller är svåra att tolka. Bilden förstärktes även av den enkätundersökning som genomfördes under våren.

Vid samtalen framkom även att vissa av de intervjuade upplevde att tillståndsgivande myndigheter kunde sakna resurser eller kompetens och vid flera samtal framkom att det ibland upplevdes oklart vilken myndighet som förväntades ta sig an tillståndsgivningen inom den nya tekniken.

Utifrån ovanstående såg Komet en risk att innovationer uteblir till följd av att utvecklande företag och organisationer inte vågar gå in i vissa projekt då osäkerheten är för stor. För att möjliggöra ett snabbare lärande hos såväl verksamhetsutövare som hos myndigheterna såg Komet därför ett behov av att inom alla teknikområde öka möjligheterna att bedriva olika former av försök.

Därför fördjupades Komets arbete under hösten med projektet "Försök för teknologisk innovation". Syftet var att belysa försöksverksamhet som utvecklingsmetod och som inspiration till offentlig sektor, både för att utveckla den egna verksamheten men också att som tillståndsgivare släppa fram teknik under utprovning. Projektet beskrivs under arbetsspår 3 ovan.

8. Inriktning för fortsatt arbete

Ett övergripande fokus för Komet är att bidra till att stärka Sveriges förmåga att hantera de utmaningar den snabba teknikutvecklingen medför. Detta öppnar möjligheter för både offentlig sektor och svenskt näringsliv.

Komet menar att det finns ett omfattande behov av att skapa en bred förståelse och samsyn kring möjligheter och utmaningar med den snabba teknikutvecklingen. Aktörer som behöver involveras är bland annat Regeringskansliet, myndigheter, regioner och kommuner, civilsamhälle och de som är verksamma inom näringslivet. Komets fortsatta arbete med omvärldsbevakning samt med att skapa utrymme för öppna samtal, lärande och reflekterande är därför centralt.

Komet har under 2019 identifierat fyra arbetsspår för kommitténs arbete med innovation kopplad till teknikutveckling: *Innovativ och samverkande förvaltning*, *Arbetsätt för att hantera utmaningar med regelverk*, *Möjliggöra försök* samt *Ansvarsfull teknikutveckling*. Arbetet i linje med dess spår fortsätter år 2020.

Enligt kommittédirektivet ska Komet ta sin utgångspunkt i prioriteringar och resultat från regeringens samverkansprogram. Under 2019 har regeringen beslutat om fyra nya samverkansprogram: *Näringslivets digitala strukturomvandling*, *Hälsa och life science*, *Näringslivets klimatomställning* samt *Kompetensförsörjning och livslångt lärande*.

Komets arbete inom de i direktivet tre utpekade teknikområdena *Precisionsmedicin*, *Uppkopplade och automatiserade fordon, farkoster och system*; samt *Uppkopplad industri* kommer att fortsätta under 2020. Inriktningen breddas för att stärka kopplingen till regeringens fyra nya samverkansprogram. Ändringen syftar till att skapa förutsättningar för Komet att lyfta kommande frågor från den nya samverkansprogrammen i de fall behov av policyutveckling är angelägna.

Komets arbete inom området *Uppkopplade och automatiserade fordon farkoster och system* breddas därför till att vid behov inkludera näringslivets klimatomställning och fossilfria transporter. Komets arbete inom området *Precisionsmedicin* breddas till att omfatta life science och hälsa. När det gäller området *Uppkopplad industri* visar årets kartläggning att behovet för specifika insatser från Komet sida inte är lika tydligt som inom de två andra i direktivet utpekade teknikområdena. Komet kommer därför i huvudsak att fokusera arbetet till omvärldsbevakning samt rikta in arbetet mot näringslivets digitala strukturomvandling.

Komet kommer att fortsätta arbetet med fördjupade analyser, kartläggning av behov av anpassning av regelverk, utveckling av metodstöd och vägledning samt att leverera policyutvecklande förslag till regeringen. Arbetet kommer att utgå från behov inom såväl specifika teknikområden som på övergripande nivå.

Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
190122	Ordförande för Statens Medicinsk-Etiska Råd	Presentera Komet, informationsutbyte	Etik
190122	Ledamot European Ethics Group och Vetenskapsrådets etikgrupp	Presentera Komet, informationsutbyte	Etik
190122	Research Institutes of Sweden (RISE)	Presentera Komet, informationsutbyte	Transport och industri
190122	GD, Ekonomistyrningsverket	Presentera Komet, informationsutbyte	Innovativ och samverkande förvaltning
190123	Vinnova	Planeringsmöte	
190123	Statskontoret	Presentera Komet, informationsutbyte	Innovativ och samverkande förvaltning
190123	Tillväxtanalys	Informationsutbyte samt diskussion om eventuellt samarbete	Industri
190124	Justitiedepartementet Åklagarenheten	Presentera Komet, informationsutbyte	IT, dataskyddsregler, integritetsskyddande teknik
190128	Socialdepartementet	Presentera Komet, informationsutbyte	Medicin. E-hälsa och digitalisering, patientdatalagen
190129	Finansdepartementet Enheten för statlig förvaltning	Presentera Komet, informationsutbyte	Samtal inför Komets policyutvecklande förslag avseende uppdrag till Vinnova
190130	e-hälsomyndigheten, Ledningsgruppen	Presentera Komet, informationsutbyte	Medicin
190130	Research Institutes of Sweden (RISE)	Presentera Komet, informationsutbyte	Medicin. Etik, biobanker, internationellt perspektiv

Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
190130	Utbildningsdep, enhetchef Forsknings- politik samt Universitets- och högskolor	Presentera Komet, informationsutbyte	Bland annat om kompetenshöjning inom AI
190131	Innovationsrådets kansli	Presentera Komet uppdraget	Diskussion om samarbete
190131	Governo förvaltningsnätverk	Presentera Komet	Förvaltningsutveckling
190201	Wallenbergstiftelser	Presentera Komet	Livslångtlärande
190201	VD, IVA	Presentera Komet, informationsutbyte	Diskussion om samarbete
190201	Life Science kontoret	Presentera Komet, informationsutbyte	Medicin, bland annat om samverkansprogram Life Science
190201	Inera, avdelningschef	Presentera Komet, informationsutbyte	Medicin. Kort om Life science och etik. Betoning på data
190204	Forum för innovation	Presentera Komet, informationsutbyte	
190206	Expertgruppen för etik, Vetenskapsrådet	Presentera Komet, informationsutbyte	Etik
190206	Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), avdelningen för digitalisering	Presentera Komet, informationsutbyte	Särskilt om digitalisering och hälsodata
190206	Justitiedepartementet Enheten för immaterial- rätt och transporträtt	Presentera Komet, informationsutbyte	Immaterialrättsfrågor. Komets teknikområden
190212	Life science, möte i samverkansprogramme t	Presentera Komet, informationsutbyte	Medicin

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
190212	GD, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Presentera Komet, informationsutbyte	Informations- och cybersäkerhet samt nationell säkerhet. Samverkan inom statlig förvaltning
190213	Välfärdsteknik-utredningen	Presentera Komet, informationsutbyte	Medicin, bl a om samtycke och personlig integritet
190213	Socialstyrelsen, Socialdepartementet och Life science-kontoret	Informationsutbyte och samverkan	Medicin, särskilt hälsodataregister
190214	Statens Medicinsk-etiska Råd, ordförande och kanslichef	Informationsutbyte och samverkan	Möjligheten till samarbete. Etik och genetisk integritet
190220	Finansdepartementet, Budgetenhet	Presentera Komet, informationsutbyte	Komet uppdrag
190222	Ordförande i Europeiska Ekonomiska och Sociala Kommittén (EESK)	Presentera Komet, informationsutbyte	Etik, bland annat EU:s etiska kod för AI
190226	Datainspektionen, GD och avdelningschefer	Presentera Komet, informationsutbyte	Data och medicin. Målkonflikter och proportionalitet
190227	Vetenskapsrådet	Presentera Komet, informationsutbyte	Särskilt om koppling till grundforskning samt etik
190228	Vinnova	Informationsutbyte	Systeminnovation
190228	Informationsmöte på Regeringskansliet	Presentera Komets bakgrund och syfte	Personer från flera departement deltog
190228	Innovationsrådets kansli	Avstämning och informationsutbyte	Övergripande samtal
190228	Life science kontoret	Avstämning och informationsutbyte	Medicin
190306	Institutet för framtidsstudier	Presentera Komet, informationsutbyte	Framtida teknikutveckling, t ex AI-utveckling och dess sociala konsekvenser. Möjlig samverkan

Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
190307	Näringsdepartementets chefsgrupp	Presentera Komet, informationsutbyte	
190308	World Economic Forum	Center 4IR	Samarbetsmöjligheter
190311	Statskontoret	Avstämning och informationsutbyte	Bl a om Komets policy-utvecklande förslag till regeringen
190312	Teknikföretagen	Informationsutbyte, intervju	Industri
190312	Vinnova	Avstämning och informationsutbyte	Transport
190314	Tillitsdelegationen	Presentation på konferens	Presentation och deltagande i panel vid konferens <i>Forum Tillit</i>
190315	Finansdepartementet, Ekonomiska Avd.	Informationsutbyte	Styrning och förvaltningsutveckling
190318	Infrastrukturdepartementet	Presentera Komet, informationsutbyte	Transport
190319	Näringsdepartementet, enheten för skog och klimat	Presentera Komet, informationsutbyte	Genteknik, genredigering och regelverk
190321	World Economic Forum	Center 4IR	Samarbetsmöjligheter
190322	Statens Medicinsk-etiska Råd (rådsmöte)	Presentera Komet, informationsutbyte	Etik
190325	Strategiska innovationsprogrammet Smartare elektroniksystem	Informationsutbyte, intervju	Industri
190326	Näringsdepartementet, sskr Emil Högberg	Presentera Komet	Näringslivsutveckling
190326	Enhetschef inom Hälsa, Vinnova	Presentera Komet, informationsutbyte	Medicin och etik, särskilt om aktuella frågor inom OECD
190328	Strategiska innovationsprogrammet för Sakernas Internet	Informationsutbyte, intervju	Industri

Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
190403	OECD OPSI	Intervju Komet	Svensk policyutveckling
190404	GD, Arbetsgivarverket	Presentation av Arbetsgivarverkets och Komets uppdrag	Styrningsfrågor och regleringsbrev
190408	GD, Formas	Presentera Komet, informationsutbyte	Agenda 2030 och arbete med innovation i statsförvaltningen
190408	Strategiska innovationsprogrammet för processindustriell IT och automation - PiiA	Informationsutbyte, intervju	Industri
190409	Justitiedepartementet, Grundlagsenheten	Presentera Komet	Regulatorisk utveckling och försök
190410	GD-forum Innovation, Vinnova	Presentera Komet, informationsutbyte	
190410	Socialstyrelsen (två möten: innovationsansvarig samt Rättsavdelningen)	Samverkan inför kunskapsunderlag om samtycke	Medicin. Innovation och samtycke. Socialstyrelsens arbete med policyutveckling och policylab
190410	Strategiska innovationsprogrammet Drive Sweden	Presentera Komet, informationsutbyte	Transport
190410	RISE	Presentera Komet, informationsutbyte	Transport och digitalisering
190411	VD, RISE	Informationsutbyte	Samarbete
190412	Kommunutredningen	Informationsutbyte	Försöksverksamhet
190424	Strategiska innovationsprogrammet för Produktion2030	Informationsutbyte, intervju	Industri
190424	Vinnova	Informationsutbyte och fortsatt samverkan	Transport

Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
190424	Näringsdepartementet Statssekreterare Stina Billinger	Presentera Komet, informationsutbyte	Bland annat samtal om Komets uppdrag
190425	Swedish Medtech och Läkemedelsindustri- föreningen (LIF)	Samverkan inför kunskapsunderlag om samtycke	Medicin, hälsodata och etik
190425	Stockholm Resilience Centre	Presentera Komet, informationsutbyte	Samverkan inför seminarium och AI, People and planet
190502	Strategiska innovationsprogrammet Drive Sweden	Informationsutbyte	Transport
190502	Tand- och Läkemedels- förmånsverket (TLV)	Presentera Komet, informationsutbyte	Medicin. Data och samverkan. Kunskapsunderlag om samtycke
190502	Digitaliseringsrådet och PTS	Presentera Komet	Samarbete
190503	Vinnova	Avstämning	
190503	Finansdepartementet, Statlig Förvaltning	Informationsutbyte	
150506	Statens beredning för medicinsk och social utvärdering	Presentera Komet, informationsutbyte	Medicin, etik
190506	Näringsdepartementet, Enhet Regional Tillväxt	Komet presentation	Försöksverksamhet
190507	Ericsson	Informationsutbyte, intervju	Industri
190508	VD, Nesta (UK)	Informationsutbyte	Anticipatory regulation
190508	Brittiska näringsdepartementet	Informationsutbyte	Insatser för innovation och regulatorisk utveckling
190508	Scania	Informationsutbyte, intervju	Industri
190509	Infrastrukturdep. Enhet för digital förvaltning	Informationsutbyte	

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
190509	Inera	Samverkan inför kunskapsunderlag om samtycke	Medicin, särskilt om samtycke
190514	Tillväxtverket	Presentera Komet, informationsutbyte	Regelförenkling, innovationssystem, Regelrådet
190515	Statsrådsberedningen, statssekreterare Madeleine Harby Samuelsson	Presentera Komet, informationsutbyte	Särskilt samtal om Komets uppdrag
190516	Vinnova och STIPP (Swedish Transformative Innovation Policy Platform)	Presentera Komet, deltagande i workshop	
190521	GD, MSB	Informationsutbyte	Förvaltningsutveckling
190521	Ekonomistyrningsverket	Presentation och medverkan i workshop	Workshop inriktad på utveckling av precisionsmedicin med deltagare från bl a offentlig sektor och näringsliv
190521	Strategiska innovationsprogrammet Drive Sweden med flera	Kartläggning och kunskapsinhämtning	Intervjuer med flera projekt inom transportområdet
190522	E-hälsokonferensen Vitalis	Presentation	Gemensam presentation med Komet, Vinnova, SKL och Leading Health Care
190522	AI Innovation of Sweden	Presentation av respektive uppdrag, informationsutbyte	Data och cybersäkerhet. Möjlighet till samarbete kring etiska frågor
190523	Google, Head of Responsible Innovation	Presentera Komet, informationsutbyte	AI guidelines, AI responsibility policy
190523	Ordförande för Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA)	Presentera Komet, informationsutbyte	

Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
190524	VD, SNS	Presentation Komet	Samarbetsmöjligheter
190527	Läkemedelsindustri-föreningen (LIF)	Presentera Komet	Medicin, etik. Presentation av etik för jurister inom forskande läkemedelsföretag
190528	SVID	Presentation Komet	Designlab
190528	Biobank Sweden	Presentera Komet, informationsutbyte	Medicin. Diskussion om arbete med breda samtycken
190604	Sveriges ingenjörer	Presentera Komet, informationsutbyte	
190604	Vinnova	Medverkan i workshop	Inriktad på Vinnovas mission om healthy sustainable food
190605	Swedish Medtech	Presentera Komet	Medicin, etik. Presentera Komet för företag inom medicinsk teknik
190610	Kommunutredningen	Informationsutbyte	Försöksverksamhet
190610	Strategiska innovationsprogrammet Viable Cities	Presentera Komet, informationsutbyte	Hållbar stad och transport
190611	Socialstyrelsen	Informationsutbyte, möjlighet till samverkan	Medicin. Diskussion om genetisk integritet
190611	IVA	Samarbete	Almedalen
190612	Miljödepartementet, Konferens om Transformativ infrastr.	Presentation Komet	
190614	Regeringskansliet Regionalt politikerforum, sskr Per Callenberg	Presentation av Komet	Försök i kommuner och regioner
190619	Landshövding Uppsala län	Presentera Komet, informationsutbyte	Miljömål
190627	OECD OPSI	Informationsutbyte	Samarbetet kring anticipatory innovation

Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
190628	Kliniska studier, Vetenskapsrådet	Samverkan inför kunskapsunderlag om samtycke	Medicin. Diskussion och informationsutbyte
190701 till 190703	Almedalsveckan	Omvärldsbevakning, samtal och möten	Flera av Komets frågor på agendan, bl a etik, innovation, hälsa, transport.
190701	SMER och Komet seminarium om genetik	Pannelsamtal	Almedalen
190701	AI och samhälls- utmaningar, Google	Pannelsamtal	Almedalen
190701	IVA Seminarium Effektiva industriella plattformar	Pannelsamtal	Almedalen
190701	Svenskt Näringsliv samtal	Data och immaterialrätt	Almedalen
190702	Entreprenörskapforum, Seminarium AI och livslångt lärande	Pannelsamtal	Almedalen
190702	Göteborgs Univ, Seminarium Gud och Google ser dig	Pannelsamtal	Almedalen
190703	Region VGR, Seminarium AI men etiken	Pannelsamtal	Almedalen
190815	Finansdepartementet, Finansmarknads- avdelningen (FMA)	Presentera Komet, informationsutbyte	Förvaltningsmålets och effektiv förvaltning
190819	Biobank Sverige, Genomic Medicine Sweden, SciLife Lab	Presentation av organisationerna	Medicin. Juridiska frågor, och samtycke
190821	SNS Tylösand konferens	Nätverkande	AI och policyutveckling
190821	Statens Medicinsk Etiska Råd, Socialstyrelsen	Diskussion om genteknik	Medicin. Möjlighet till samverkan inom genteknik och kliniska tillämpningar

Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
190822	ÖD, Skatteverket	Informationsutbyte	Förvaltningsutveckling
190822	Digitaliseringsrådet, Innovationsrådet	Informationsutbyte	Digitalisering, bland annat data som strategisk resurs
190823	Volvo Group	Elfordon	Laddinfrastruktur mm
190826	Infrastruktur- departementet	Presentera Komet, informationsutbyte	Bakgrunden till Komet. Kopplingen till agenda 2030
190827	Tillväxtverket	Informationsutbyte	Tjänstedesignmetodik
190827	Nationella Innovationsrådets kansli (NIR)	Diskussion och informationsutbyte	Bland annat samtal om samarbete mellan NIR och Komet, samt diskussion om försök och "hela landet"- perspektiv
190827	Näringsdepartementet, Landsbygdsavdelningen	Diskussion om regelutveckling	
190827	Statskontoret	Diskussion och informationsutbyte	Möjlighet till samarbete mellan Komet och Statskontorets utredningsverksamhet
190830	Life science kontoret	Diskussion och informationsutbyte	Medicin
190830	Näringsdepartementet, statssekreterare Stina Billinger	Avstämningsmöte	
190904	Innovationsföretagen	Presentera Komet, informationsutbyte	
190904	GD och ledningsgrupp, Datainspektionen	Diskussion och informationsutbyte	Bland annat diskussion om GDPR och samtycke
190904	Utredare Sammanhållen kunskapsstyrning	Diskussion och informationsutbyte	Medicin, etik
190905	Prorektor, Lunds Universitet	Informationsutbyte	Samverkan och innovation

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
190905	Vinnova	Avstämning och informationsutbyte	Bland annat om Komets projekt inriktat på försök
190906	Finansdepartementet. Statssekreterarna Alejandro Firpo och Per Callenberg	Presentera Komet, informationsutbyte	Försöksverksamhet
190908	Lantmäteriet	Seminarium Standardiserade data	Digitalisering i samhällsbyggnadsprocessen
190909	Ordförande SISP	Informationsutbyte	Innovation och försök
190910	Vinnova	Avstämningsmöte	
190910	Kommunutredningen, huvudsekreterare	Presentera Komet, informationsutbyte	Bland annat om eventuell samverkan om förslag för försöksverksamhet
190911	Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS)	Diskussion	Diskussion om möjligheten att anordna ett gemensamt seminarium
190912	Strategiska innovationsprogrammet Drive Sweden	Presentation	Presentation av Komets uppdrag på konferensen <i>Drive Sweden Forum</i>
190912 190913	Danska Erhvervsstyrelsen mfl	Informationsutbyte internationellt möte	Kunskapsutbyte i Köpenhamn där representanter från Danmark, Nederländerna, Finland, Storbritannien deltog
190913	Tillitsdelegationen	Avstämning och informationsutbyte	Diskussion om försöksverksamhet, bland annat "Regeringsnära utvecklingsmiljö (RUM)"
190913	Riksrevisionen, möte med riksrevisor	Presentera Komet, informationsutbyte	Styrning och uppföljning inom offentlig sektor
190917	Socialdepartementet, statssekreterare Maja Fjaestad	Avstämning och informationsutbyte	Medicin. Kliniska studier och datafrågor är särskilt intressant för Socialdepartementet

Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
190917	OECD workshop med deltagare från trettioåttio länder	Medverkan in workshop inom genteknik	Medicin, etik. "Collaborative platforms for personalized health: realizing the potential of genomics and biobanks"
190918	Regeringskansliet enhetschefs- och huvudmannamöte	Presentation av Komet och dess syfte	Möte med drygt 20 enhetschefer och huvudmän från flertalet departement
190918	GD för Digitaliseringsmyndigheten	Presentera Komet, informationsutbyte	
190819	Justitiedepartementet, statssekreterare Elisabeth Bäckteman	Presentera Komet, informationsutbyte	Bland annat om digitalisering av offentlig förvaltning, säkerhetsfrågor och regelverk
190920	Datainspektionen	Samverkan inför kunskapsunderlag om samtycke	Medicin
190923	Helsingborgs stad, stadsdirektör m fl	Samverkan, presentera Komet, informationsutbyte	
190924	Google, Head of Integrity	Informationsutbyte	Integritet och säkerhet, GDPR
190925	Stora framtidsdagen konferens	Presentation Komet	Komet presenterade under rubriken: Framtida teknik och regelverk en möjlig ekvation?
190926	Statskontoret	Samverkan	Diskussion om ett gemensamt seminarium om offentlig sektors syn på teknikutveckling och förvaltningspolitik i förändring
190930	Trafikverket	Presentera Komet, informationsutbyte	Transport
191001	Triple F	Deltog i workshop	Transport
191002	OECD OPSI	Informationsutbyte	Diskussion om samarbete
191003	Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi (ESO)	Presentera Komet, informationsutbyte	

Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
191004	GD för Universitet och högskolerådet	Presentera Komet, informationsutbyte	Bland annat om samarbete och Komets projekt inriktat på försök
191004	Näringsdepartementet, Enheten för entreprenörskap och innovation	Presentation av pågående projekt inom Komet	Presentation och dialog med hela enheten
191007	Justitiedepartementet, Grundlagsenheten	Presentera Komet, informationsutbyte	Diskussion om offentlighetsreglering och normgivningsdelegering
191008	GD, Jordbruksverket	Presentera Komet, informationsutbyte	Försöksverksamhet
191008	GD, ESV	Informationsutbyte	Förvaltningsutveckling
191009	Tillväxtverket	Presentera Komet, informationsutbyte	Försöksverksamhet och regionala frågor
191010	US Government Accountability Office	Informationsutbyte	Innovationslab och teknik assessment på USAs riksrevision
191010	VD för Teknikföretagen	Presentera Komet, informationsutbyte	Klas Wählberg medverkar i referensgrupp, uppföljande möte
191011	GD, Arbetsgivarverket	Presentation Komet	Förvaltningsutveckling
191014	Consortium for Science, Policy and Outcomes vid Arizona State University	Presentera Komet, informationsutbyte	
191014	SE Ambassad USA	Presentation Komet	
191014	Deloitte, Washington DC	Informationsutbyte	Olika länders initiativ inom anticipatory governance
191015	AI, People & Planet, New York, Princeton, Sthlm Resilience Center	Presentera Komet, informationsutbyte	Presenterade vid konferens på Svenska konsulatet
191017	Göteborgs universitet, Johan Magnusson	Informationsutbyte	Förvaltningsutveckling

Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
191018	UD, Utrikeshandelsråd	Informationsutbyte	Responsible innovation och främjande
191021	Komet och Statskontoret	Seminarium	Anordnar gemensamt seminarium om teknikutveckling och förvaltningspolitik
191022	Fossilfritt Sverige	Avstämning och informationsutbyte	
191023	DigitalWell Arena	Diskussion om samarbete med Komet	Hälsa och hälsodata
191023	Region Värmland	Presentera Komet, informationsutbyte	
191024	STEPI Seoul	Presentation Komet	
191024	KIST Seoul	Presentation Komet	
191025	Seoul 4IR konferens	Presentera Komet, informationsutbyte	
191029	Riksdagsförvaltningen, utvärderingsenhet	Informationsutbyte	
191104	Finansdepartementet, statssekreterare Malin Quick Oljelund	Presentera Komet, informationsutbyte	
191104	Vinnova, avdelning Hälsa	Presentera Komet	Medicin, etik
191105	Miljödepartementet, sskr Eva Svedling	Presentera Komet, informationsutbyte	
191106	Komet och Vinnova	Seminarium	Anordnar gemensamt frukostseminarium i serien <i>Öppna samtal</i>
191106	Näringsdepartementets GD-dag	Presentation Komet	Förvaltningsutveckling

Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
191108	Vetenskapsrådet, Datainspektionen, Biobank Sverige, Utbildningsdepartementet	Samverkansmöte	Samverkan inom Komets projekt inriktat på genomförbarhetsstudier inom klinisk forskning
191113	Finansdepartementet, BA effektivitetsanalys	Presentation Komet	Samarbeta
191113	Stockholms universitet, ekonomistyrning nätverk	Informationsutbyte	Samarbete förvaltningsutveckling
191113	Vinnova	Diskussion och informationsutbyte	Verktyg och regelverk för försök
191113	Tillväxtverket, Avdelning för förenkling	Diskussion och informationsutbyte	Presentation av Komets projekt inriktat på försök
191113	Stiftelsen Forska Sverige	Presentation	Medicin, etik. Presentation vid strategimöte med deltagare från hälso- och sjukvård samt forskning
191115	Patent och registreringsverket	Diskussion om samarbete	
191118 191120	Silicon Valley studieresa med Justitiedep, UD och Statsrådsberedningen	Kunskapsinhämtning och nätverkande	Teknikutveckling och policy
191120	Patent och registreringsverket, enhetschefer	Presentation av Komet och dess syfte	
191126	Genomic Medicine Sweden	Presentation	Medicin, etik. Presentation vid styrgruppsmöte med deltagare från hälso- och sjukvård samt forskning inom genomikområdet
191128	AI Innovation of Sweden – Stockholm hub	Informationsutbyte	

Bilaga 1. Möten, seminarier och presentationer

Datum	Aktör	Syfte	Kommentar /område
191203	High Level Conference on Innovation Principle in Helsinki	Presentation deltagande i panel	
191204	Datainspektionen	Diskussion och informationsutbyte	Diskussion om personuppgiftsbehandling och krav på samtycke
191205	Komet och Vinnova	Seminarium	Anordnar gemensamt frukostseminarium i serien <i>Öppna samtal</i>
191206	Nobelseminarium Tillväxtanalys	Presentation Komet	Försök och utvärdering
191206	Wallenius Marine AB	Diskussion och informationsutbyte	Transport, hållbara sjötransporter
191206	Kanadas finansdepartement	Informationsutbyte	Experiment i offentlig sektor
191212	Vinnova	Avstämningsmöte	
191216	IBM seminarium om AI och etik	Presentation deltagande i panel	
191217	VD, IT och Telecom företagen	Informationsutbyte	Öka förståelse för snabba teknikutveckling och policybehov
191218	Örebro universitet, AI Impact lab, Region Örebro mfl	Presentera Komet, informationsutbyte	AI, robotisering, hälsa

Bilaga 2. Publikationer

Skrivelser

- Förslag till
Regeringsuppdrag till Verket för innovationssystem att ta fram en handbok inriktad på samverkan hos reglerande och tillsynande myndigheter. Lämnad 28 mars (D19001)
- Förslag till
Regeringsuppdrag till Verket för innovationssystem att finansiera vissa projekt hos regelgivande myndigheter. Lämnad 28 mars (D19002)

Komet beskriver

- Syn på teknikutveckling i offentlig sektor. 2019:3.
Publicerad 20 oktober.
- Försök för teknologisk innovation. 2019:09
Publicerad 20 december

Komet informerar

- Komets samverkansmodell. 2019:01.
Publicerad 4 oktober.
- Sammanfattning av rapporten Syn på teknikutveckling i offentlig sektor. 2019:04.
Publicerad 20 oktober.
- Därför måste Sverige hantera den accelererande teknikutvecklingen. 2019:05.
Publicerad 23 oktober.

Komet kommenterar

- Regulation for the Fourth Industrial Revolution, Storbritannien. 2019:02
Publicerad 4 oktober.
- Förebyggande reglering – ett annorlunda arbetssätt. 2019:06
Publicerad 14 november.
- Ledarskap vid systemförändringar. 2019:08
Publicerad 11 december.

Kommittén för teknologisk innovation och etik (Komet) arbetar för att skapa goda förutsättningar för innovation och konkurrenskraft samtidigt som utvecklingen och spridningen av ny teknik sker tryggt, säkert och med ett långsiktigt samhällsperspektiv.

Läs gärna mer på vår webb: kometinfo.se

e-post: n.komet@regeringskansliet.se